

Warszawa, 25 października 2022

AKTUALIZACJA
PROGRAMÓW SZKOLEŃ SPECJALIZACYJNYCH I KURSÓW KWALIFIKACYJNYCH
DEDYKOWANYCH DLA PIEŁĘGNIARKI SYSTEMU

z upoważnienia Ministra Zdrowia

Piotr Bromber

Podsekretarz Stanu

/dokument podpisany elektronicznie/

PRZYGOTOWANA PRZEZ ZESPÓŁ ds. AKTUALIZACJI W SKŁADZIE¹:

- 1. dr n. med. Anna Małecka-Dubiela - Konsultant krajowy w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego**
- 2. dr n. med. Edyta Katarzyna Cudak – Kasprzak - Konsultant krajowy w dziedzinie pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki**
- 3. dr n. med. Regina Sierżantowicz - Konsultant krajowy w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego i operacyjnego – Członek Zespołu**
- 4. dr n. med. Krystyna Piskorz-Ogórek - Konsultant krajowy w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego**
- 5. mgr Lucyna Szymankiewicz – Konsultant wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego województwa wielkopolskiego, Przedstawiciel NRPiP**

W programach kształcenia szkoleń specjalizacyjnych i kursów kwalifikacyjnych, obejmujących:

1. Program szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki dla pielęgniarek;
2. Program szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego dla pielęgniarek;
3. Program szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego dla pielęgniarek;
4. Program szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego dla pielęgniarek;
5. Program kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki dla pielęgniarek;
6. Program kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego dla pielęgniarek;
7. Program kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego dla pielęgniarek;
8. Program kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego dla pielęgniarek;
9. Program kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa kardiologicznego dla pielęgniarek.

Wprowadza się następujące zmiany:

¹ Powołany Zarządzeniem Nr 24/22 Dyrektora Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie powołania zespołu do spraw aktualizacji programów dedykowanych dla pielęgniarki systemu w programach szkoleń specjalizacyjnych oraz kursów kwalifikacyjnych dla pielęgniarek.

1. W programie szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa anestezyjologicznego i intensywnej opieki dla pielęgniarek zatwierdzonym przez Ministra Zdrowia wprowadza się następujące zmiany:

- 1) pkt 3. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ
B. OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ (Moduły II-VIII)
 - a) po W113. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację W114., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
 - b) po U115 **zostaje dodana nowa umiejętność:** „przeprowadzić segregację medyczną w SOR zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)” która otrzymuje numerację U116 i wprowadza zmianę w pozostałej numeracji;
- 2) pkt 5.8.
 - a) w wierszu Efekty uczenia się dla modułu:
 - po W113. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację W114., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
 - **zostaje dodana nowa umiejętność:** „U116. przeprowadzić segregację medyczną w SOR zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która wprowadza zmianę w pozostałej numeracji;
 - b) w wierszu Treści modułu kształcenia:
 - w jednostce modułowej 3. Rozpoznanie i postępowanie w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego: (wykład 2 godz., ćwiczenia 2 godz.) zostaje zmieniona liczba godzin przeznaczona na wykłady i ćwiczenia „(wykład 2 godz., ćwiczenia 2 godz.)” **otrzymuje brzmienie:** „(wykład 3 godz., ćwiczenia 3 godz.)”;
 - po jednostce modułowej 3. pkt 3) **zostaje dodana jednostka modułowa** zawierająca treści o brzmieniu: „Ocena stanu zdrowia pacjenta i nadanie priorytetu pilności przyjęcia zgodnie z algorytmem ESI w SOR”, która otrzymuje numerację 4) wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
 - w jednostce modułowej 4. Konikopunkcja jako metoda udrażniania dróg oddechowych: (wykład 2 godz., ćwiczenia 3 godz.) **zostaje zmieniona liczba godzin** przeznaczona na ćwiczenia: „ćwiczenia 3 godz.” otrzymuje brzmienie: „ćwiczenia 2 godz.”;
 - w jednostce modułowej 15. Postępowanie w zdarzeniach masowych i katastrofach podyktowane istniejącą zawsze dysproporcją pomiędzy pojawiającymi się potrzebami ze strony ofiar a możliwościami niesienia pomocy przez lokalny system ratowniczy: (wykład 3 godz., ćwiczenia „triage” 1 godz.) **zostaje zmieniona liczba godzin** przeznaczona na wykład: „wykład 3 godz.” otrzymuje brzmienie: „wykład 2 godz.”.

2. W programie szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego dla pielęgniarek zatwierdzonym przez Ministra Zdrowia wprowadza się następujące zmiany:

1) pkt 3. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

B. OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ (Moduły II-X)

- a) po W86. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację W87, wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
- b) po U91. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „przeprowadzić segregację medyczną w SOR zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację U92., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;

2) pkt 5.10.

- a) w wierszu Efekty uczenia się dla modułu:
 - po W86. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację W87, wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
 - **zostaje dodana nowa umiejętność:** „U92. przeprowadzić segregację medyczną w SOR zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
- b) w wierszu Treści modułu kształcenia:
 - po jednostce modułowej 2. pkt c. podstawowe zabiegi resuscytacyjne (BLS) i zaawansowane zabiegi resuscytacyjne (ALS) **zostaje dodana treść o brzmieniu :** „pkt d. ocena stanu zdrowia pacjenta i nadanie priorytetu pilności przyjęcia zgodnie z algorytmem ESI w SOR” wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji.

3. W programie szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego dla pielęgniarek zatwierdzonym przez Ministra Zdrowia wprowadza się następujące zmiany:

1) pkt 3.: SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

B. OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ (Moduły II-X)

- a) po W50. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację W51., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
- b) po U64. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „przeprowadzić segregację medyczną w SOR zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację U65., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;

2) pkt 5.5.

- a) w wierszu Efekty uczenia się dla modułu:
- po W50. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację W51., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
 - **zostaje dodana nowa umiejętność:** „przeprowadzić segregację medyczną w SOR zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację U64., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
- b) w wierszu Nakład pracy uczestnika specjalizacji:
Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 60 godz., • wykład – 19 godz., • ćwiczenia – 6 godz., • staż – 35 godz., zostaje zmieniona liczba godzin przeznaczonych na wykłady i ćwiczenia, „• wykład – 19 godz., • ćwiczenia – 6 godz.,” otrzymują one brzmienie: „wykład - 18 godz., ćwiczenia – 7 godz.”;
- c) w wierszu Treści modułu kształcenia:
- w jednostce modułowej 1. pkt a. Zintegrowany System Ratownictwa Medycznego: (2 godz.) zostaje zmieniona liczba godzin przeznaczonych na wykład „(2 godz.)” otrzymuje brzmienie: „(1 godz.)”;
 - w jednostce modułowej 1. pkt b Rozpoznanie i postępowanie w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego: (wykłady 3 godz.; ćwiczenia 3 godz.) **zostaje zmieniona liczba godzin przeznaczonych na wykład i ćwiczenia** „(wykłady 3 godz.; ćwiczenia 3 godz.)” otrzymuje brzmienie: „(wykłady 4 godz.; ćwiczenia 4 godz.)”;
 - w jednostce modułowej 1. pkt b. po wierszu podstawowe zabiegi resuscytacyjne – BLS, zaawansowane zabiegi resuscytacyjne – ALS **zostaje dodany wiersz o treści:** „Ocena stanu zdrowia pacjenta i nadanie priorytetu pilności przyjęcia zgodnie z algorytmem ESI w SOR”;
 - w jednostce modułowej 1. pkt c. Podejmowanie czynności przez pielęgniarkę w ramach pierwszej pomocy w szczególnych rodzajach zagrożeń środowiskowych (4 godz.) **zostaje zmieniona liczba godzin przeznaczonych na wykład** „(4 godz.)” otrzymuje brzmienie: „(3 godz.)”.

4. W programie szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego dla pielęgniarek zatwierdzonym przez Ministra Zdrowia wprowadza się następujące zmiany:

1) pkt 3.: SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

B. OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ (Moduły II-XI)

- a) po W35. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie

z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację W36., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;

- b) po U12. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „przeprowadzić segregację medyczną w SOR zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację U13, wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;

2) pkt 5.3.

a) w wierszu Efekty uczenia się dla modułu:

- po W35. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację W36., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
- **zostaje dodana nowa umiejętność:** „przeprowadzić segregację medyczną w SOR zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację U13., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;

b) w wierszu Treści modułu kształcenia:

- w jednostce modułowej 1. pkt 1.1. Badanie pacjenta nieurazowego (wykład 10 godz., ćwiczenia 12 godz.) **zostaje zmieniona liczba godzin przeznaczona na wykłady i ćwiczenia** „(wykład 10 godz., ćwiczenia 12 godz.)” otrzymuje brzmienie: „(wykład 9 godz., ćwiczenia 11 godz.)”;
- po jednostce modułowej 3. pkt 3.2.2. Skala APACHE II i APACHE III **zostaje dodana jednostka modułowa**, która otrzymuje numerację 4. o brzmieniu: „Ocena stanu zdrowia pacjenta i nadanie priorytetu pilności przyjęcia zgodnie z algorytmem ESI (wykład 1 godz., ćwiczenia 1 godz.)”.

5. W programie kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa anestezyjologicznego i intensywnej opieki dla pielęgniarek zatwierdzonym przez Ministra Zdrowia wprowadza się następujące zmiany:

1) pkt 1. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE:

- a) drugi akapit Efekty kształcenia (...) otrzymuje brzmienie: „Efekty uczenia się”;
- b) akapit Sposób sprawdzania efektów kształcenia otrzymuje brzmienie: „Sposób sprawdzania efektów uczenia się”;

2) pkt 2. OGÓLNE EFEKTY KSZTAŁCENIA otrzymuje brzmienie: „OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ”;

3) pkt 3. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA otrzymuje brzmienie: „SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ”;

4) pkt. 3 SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

- a) po W68. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację W69., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;

- b) po U62 **zostaje dodana nowa umiejętność:** „przeprowadzić segregację medyczną w SOR zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”,

której otrzymuje numerację U63., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;

5) pkt 5.1.

- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
- b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;
- c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;

6) pkt 5.2.

- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
- b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;
- c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;

7) pkt 5.3.

- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
- b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;
- c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;

8) pkt 5.4.

- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
- b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;
- c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;

9) pkt 5.5

- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
- b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;
- c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;

10) pkt 5.6.

- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
 - b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;
 - c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;
- 11) pkt 5.7.
- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
 - b) w wierszu Efekty uczenia się dla modułu:
 - po W68. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację W69., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
 - **zostaje dodana nowa umiejętność:** „U63. przeprowadzić segregację medyczną w SOR zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która wprowadza zmianę w pozostałej numeracji;
 - c) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;
 - d) w wierszu Treści modułu kształcenia:
 - w jednostce modułowej 3 po wierszu: podstawowe i zaawansowane metody czynności ratowniczych – Basic Life Support (BLS), Advanced Life Support (ALS) **zostaje dodana treść o brzmieniu:** „Ocena stanu zdrowia pacjenta i nadanie priorytetu pilności przyjęcia zgodnie z algorytmem ESI w SOR;”;
 - e) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”.
- 12) Dodaje się pkt 8. o brzmieniu: „WYKAZ LITERATURY PODSTAWOWEJ I UZUPEŁNIAJĄCEJ OBOWIAZUJĄCEJ DO ZALICZENIA KURSU KWALIFIKACYJNEGO W DZIEDZINIE PIELĘGNIARSTWA ANESTEZJOLOGICZNEGO I INTENSYWNEJ OPIEKI”:

Literatura podstawowa:

1. Dyk D., Gutysz – Wojnicka A. (red.): Pielęgniarstwo anestezyjologiczne i intensywnej opieki. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018
2. Owczuk R. (red.): Anestezjologia i intensywna terapia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021
3. Szreter T.: Anestezjologia dziecięca. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013
4. Hahn R.G., Machała W. (red. wyd. pol.): Płynoterapia okołoperacyjna. Wydawnictwo MediPage, Warszawa 2019
5. Rybicki Z.: Intensywna terapia dorosłych w praktyce klinicznej. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2022

6. Stack Ch., Dobbs P. (red.), Kubicka K. (red. wyd. pol.): Podstawy intensywnej terapii dzieci. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020
7. Wordliczek J., Dobrogowski J.: Leczenie bólu. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017
8. Kochs E., Knipfer E. (red.), Kübler A. (red. wyd. pol.): Pielęgniarstwo anestezyjologiczne. Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2017
9. Bulanda M., Wójkowska-Mach J.: Zakażenia szpitalne w jednostkach opieki zdrowotnej, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2022
10. Polska Rada Resuscytacji: Wytyczne resuscytacji (oparte na wytycznych ERC 2021) Kraków 2021

Literatura uzupełniająca:

1. Zielińska – Borkowska U., Malec – Milewska M., Woron J.: Chory chirurgiczny na OIT. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2017
2. Zielińska – Borkowska U., Skirecki T. (red.): Chory we wstrząsie. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2020
3. Wordliczek J., Dobrogowski J.: Leczenie bólu. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017
4. Krajewska - Kułak E., Rolka H., Jankowiak B. (red.): Standardy anestezyjologicznej opieki pielęgniarskiej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014
5. Maciejewski D., Wojnar – Gruszka K.: Wentylacja mechaniczna - teoria i praktyka. Wydawnictwo Alfa Medica Press, Bielsko Biała 2016

Akty prawne (odzwierciedlające aktualny stan prawny):

1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki zdrowotnej w dziedzinie anestezyjologii i intensywnej terapii
2. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego

6. W programie kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego dla pielęgniarek zatwierdzonym przez Ministra Zdrowia wprowadza się następujące zmiany:

- 1) pkt 1. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE:
 - c) drugi akapit Efekty kształcenia (...) otrzymują brzmienie: „Efekty uczenia się”,
 - d) akapit Sposób sprawdzania efektów kształcenia otrzymuje brzmienie: „Sposób sprawdzania efektów uczenia się”,
- 2) pkt 2. OGÓLNE EFEKTY KSZTAŁCENIA otrzymuje brzmienie: „OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ”,
- 3) pkt 3. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA otrzymuje brzmienie: „SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ”
- 4) pkt. 3 SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ
 - a) po W66. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie

- z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację W67., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
- b) po U64 **zostaje dodana nowa umiejętność**: „przeprowadzić segregację medyczną w SOR zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację U65., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
- 5) pkt 5.1.
- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
 - b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;
 - c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;
- 6) pkt 5.2.
- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
 - b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;
 - c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;
- 7) pkt 5.3.
- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
 - b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;
 - c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;
- 8) pkt 5.4.
- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
 - b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;
 - c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;
- 9) pkt 5.5
- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
 - b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania

efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;

c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;

10) pkt 5.6.

a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;

b) w wierszu Efekty uczenia się dla modułu:

– po W66. **dostaje dodana nowa umiejętność:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację W67., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;

– **zostaje dodana nowa umiejętność:** „U65. przeprowadzić segregację medyczną w SOR zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;

c) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;

d) w wierszu Treści modułu kształcenia:

– w jednostce modułowej 1. po punkcie b. Rozpoznanie i postępowanie w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (wykłady 3 godz., ćwiczenia 3 godz.) **zostaje dodany nowy wiersz o brzmieniu:** „Ocena stanu zdrowia pacjenta i nadanie priorytetu pilności przyjęcia zgodnie z algorytmem ESI w SOR”;

e) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”.

11) Dodaje się pkt 8. o brzmieniu: „WYKAZ LITERATURY PODSTAWOWEJ I UZUPEŁNIAJĄCEJ OBOWIAZUJĄCEJ DO ZALICZENIA KURSU KWALIFIKACYJNEGO W DZIEDZINIE PIELĘGNIARSTWA CHIRURGICZNEGO”:

Literatura podstawowa:

1. Noszczyk W. (red.): Chirurgia, t. I i II. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021
2. Gaździk T.: Ortopedia i traumatologia, t. 1–2. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021
3. Szewczyk M., Jawień A. (red.): Leczenie ran przewlekłych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019
4. Walewska E.: Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2022
5. Bączyk G., Kapała W.: Podstawy kliniczne oraz pielęgnowanie chorych w okresie przed- i pooperacyjnym w chirurgii ogólnej, ortopedii i traumatologii. Wydawnictwo UM, Poznań 2018
6. Borkowski A.: Urologia. Podręcznik dla studentów medycyny. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021
7. Zawadzki A.: Medycyna ratunkowa i katastrof. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014

8. Ścisło L., Walewska E.: Procedury pielęgniarskie w chirurgii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015
9. Kozak J., Białas A.: Drenaż klatki piersiowej. Wydawnictwo Alfa Medica Press 2016
10. Polska Rada Resuscytacji: Wytyczne resuscytacji (oparte na wytycznych ERC 2021) Kraków 2021

Literatura uzupełniająca:

1. Noszczyk W.: Chirurgia . Repetytorium. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018
2. Bazaliński D, Kózka M.: Odleżyny w praktyce klinicznej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021
3. Grodzicki T., Kenig J.: Problemy okołoperacyjne u osób w wieku podeszłym. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018
4. Banasiewicz T., Krokowicz P., Szczepkowski M. (red.): Stomia. Prawidłowe postępowanie chirurgiczne i pielęgnacja. Wydawnictwo Termedia, Poznań 2014
5. Fiona Summers F, Elfyn T., Peter C W.: Urazy głowy. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019

Akty prawne (odzwierciedlające aktualny stan prawny):

1. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej
2. Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 września 2016 r. w sprawie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 maja 2017 r. w sprawie szkolenia pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej składników
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną bez zlecenia lekarskiego
7. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym

7.W programie kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego dla pielęgniarek zatwierdzonym przez Ministra Zdrowia wprowadza się następujące zmiany:

- 1) pkt 1. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE:
 - a) drugi akapit Efekty kształcenia (...) otrzymuje brzmienie: „Efekty uczenia się”,
 - b) akapit Sposób sprawdzania efektów kształcenia otrzymuje brzmienie: „Sposób sprawdzania efektów uczenia się”;
- 2) pkt 2. OGÓLNE EFEKTY KSZTAŁCENIA otrzymuje brzmienie: „OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ”;
- 3) pkt 3. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA otrzymuje brzmienie „SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ”;
- 4) pkt.3 SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ
 - a) po W58. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie

- z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację W59., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
- b) po U63 **zostaje dodana nowa umiejętność**: „przeprowadzić segregację medyczną w SOR zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację U64., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
- 5) pkt 5.1.
- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
- b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;
- c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;
- 6) pkt 5.2.
- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
- b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;
- c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;
- 7) pkt 5.3.
- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
- b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;
- c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;
- 8) pkt 5.4.
- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
- b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”;
- c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;
- 9) pkt 5.5.
- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
- b) w wierszu Efekty uczenia się dla modułu:
- po W58. **zostaje dodana nowa umiejętność**: „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania

świadczeń zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)", która otrzymuje numerację W59., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;

- **zostaje dodana nowa umiejętność:** „przeprowadzić segregację medyczną w SOR zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)", która otrzymuje numerację U64., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;

c) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu”

d) w wierszu Nakład pracy uczestnika kursu:

Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 60 godz., • zajęcia teoretyczne – 25 godz.: – wykład – 19 godz., – ćwiczenia – 6 godz. • staż – 35 godz., zostaje zmieniona liczba godzin przeznaczonych na wykłady i ćwiczenia, „wykład -19 godz., ćwiczenia -6 godz.” otrzymują one brzmienie: „wykład - 18 godz., ćwiczenia – 7 godz.”;

e) w wierszu Treści modułu kształcenia:

- w jednostce modułowej 1. pkt 1) Zintegrowany System Ratownictwa Medycznego: (2 godz.) **zmienia się liczba godzin przeznaczonych na wykład** „(2 godz)” otrzymuje brzmienie: „(1 godz.)”;
- w jednostce modułowej 1 pkt 2) Rozpoznanie i postępowanie w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego Rozpoznanie i postępowanie w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (wykłady 3 godz., ćwiczenia 3 godz.) **zostaje zmieniona liczba godzin przeznaczonych na wykłady i ćwiczenia** „(wykłady 3 godz., ćwiczenia 3 godz.)” otrzymuje brzmienie: „(wykłady 4 godz., ćwiczenia 4 godz.)”
- w jednostce modułowej 1 pkt 2) po wierszu c) podstawowe zabiegi resuscytacyjne – BLS, zaawansowane zabiegi resuscytacyjne – ALS **zostaje dodany wiersz o treści:** „Ocena stanu zdrowia pacjenta i nadanie priorytetu pilności przyjęcia zgodnie z algorytmem ESI w SOR (wykład 1 godz., ćwiczenia 1 godz.)”, który otrzymuje numerację d), wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
- w jednostce modułowej 1. pkt 3) Podejmowanie czynności przez pielęgniarkę w ramach pierwszej pomocy w szczególnych rodzajach zagrożeń środowiskowych (4 godz.) **zmieniona zostaje liczba godzin przeznaczonych na wykład:** „(4 godz)” otrzymuje brzmienie: „(3 godz.)”;

f) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”.

10) Dodaje się pkt 8. o brzmieniu: „WYKAZ LITERATURY PODSTAWOWEJ I UZUPEŁNIAJĄCEJ OBOWIAZUJĄCEJ DO ZALICZENIA KURSU KWALIFIKACYJNEGO W DZIEDZINIE PIELĘGNIARSTWA PEDIATRYCZNEGO”:

Literatura podstawowa:

1. Bernatowska E., Grzesiowski P.: Szczepienia ochronne. Obowiązkowe i zalecane od A do Z. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021
2. Gruba M., Gucwa J.: Postępowanie w stanach nagłych u dzieci. Medycyna praktyczna, Kraków 2020
3. Janas - Kozik M., Wolańczyk T. (red.): Psychiatria dzieci i młodzieży. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021
4. Kaczmarski M., Piskorz-Ogórek K. (red.): Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne. Wybrane zagadnienia. Wydawnictwo Help-Med, Kraków 2014 (w trakcie procesu wydawniczego II wydanie poszerzone i zaktualizowane – planowany czas wydania IV kw. 2022)
5. Kawalec W., Grenda R., Kulus M.: Pediatria T. 1 i 2. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018
6. Książek J. (red.): Standardy leczenia żywieniowego w pediatrii 2017. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017
7. Ostręga W., Oblacińska A., Korzycka M.(red): Standardy postępowania i metodyka pracy pielęgniarki szkolnej. Wydanie II. Wydawnictwo IMiDz Warszawa 2020
8. Piskorz-Ogórek K. (red.): Wybrane programy edukacji zdrowotnej w pediatrii. Wydawnictwo Verlag Dashofer, Warszawa 2012
9. Woynarowska B.(red): Profilaktyka w pediatrii. Wydanie 2 Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2020
10. Polska Rada Resuscytacji: Wytyczne resuscytacji (oparte na wytycznych ERC 2021) Kraków 2021

Literatura uzupełniająca:

1. Cepuch G., Perek M.: Modele opieki pielęgniarskiej nad dzieckiem z chorobą ostrą i zagrażającą życiu. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021
2. Dangel T. (red.): Standardy postępowania i procedury medyczne pediatrycznej domowej opieki paliatywnej w hospicjach dla dzieci. Standardy perinatalnej opieki paliatywnej. Fundacja Warszawskie Hospicjum dla dzieci, Warszawa 2019
3. W: Koper K, Koper A. (red): Specyfika chorób nowotworowych u dzieci. Pielęgniarstwo onkologiczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2020
4. Woynarowska B. (red): Edukacja zdrowotna. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2021

Akty prawne (odzwierciedlające aktualny stan prawny):

1. Program szczepień ochronnych obowiązujący na dany rok (załącznik do komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Szczepień Ochronnych) – <http://www.gis.gov.pl>
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 kwietnia 2020 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania.
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego
6. Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

7. Ustawa z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka
8. Ustawa z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami
9. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym
10. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi
11. Aktualne zalecenia i rekomendacje krajowego konsultanta w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego

8. W programie kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego dla pielęgniarek zatwierdzonym przez Ministra Zdrowia wprowadza się następujące zmiany:

- 1) pkt 1. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE
 - a) drugi akapit Efekty kształcenia (...) otrzymuje brzmienie: „Efekty uczenia się”;
 - b) akapit Sposób sprawdzania efektów kształcenia otrzymuje brzmienie: „Sposób sprawdzania efektów uczenia się”;
- 2) pkt 2. OGÓLNE EFEKTY KSZTAŁCENIA otrzymuje brzmienie: „OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ”;
- 3) pkt 3. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA otrzymuje brzmienie „SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ”
 - po W85. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację W86., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
 - po U56. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „przeprowadzić segregację medyczną w SOR zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację U57., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
- 4) pkt 5.1.
 - a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
 - b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu”;
 - c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;
- 5) pkt 5.2.
 - a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
 - b) w wierszu Efekty uczenia się dla modułu:
 - po W85. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację W86., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;

- po U56. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „przeprowadzić segregację medyczną w SOR zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”, która otrzymuje numerację U57., wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
 - c) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu”;
 - d) w wierszu Treści modułu kształcenia:
 - w jednostce modułowej 9. Nagłe zagrożenia toksyczne i środowiskowe (wykład 8 godz., ćwiczenia 3 godz.) **zmienia się liczba godzin przeznaczonych na wykłady i ćwiczenia** „(wykład 8 godz., ćwiczenia 3 godz.)” otrzymuje brzmienie: „(wykład 7 godz., ćwiczenia 2 godz.)”;
 - po jednostce modułowej 16. pkt 9. **zostaje dodana jednostka modułowa**, która otrzymuje numerację 17. o brzmieniu: „Ocena stanu zdrowia pacjenta i nadanie priorytetu pilności przyjęcia zgodnie z algorytmem ESI (wykład 1 godz., ćwiczenia 1 godz.)”;
 - e) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;
- 6) pkt 5.3.
- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
 - b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu”;
 - c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;
- 7) pkt 5.4.
- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
 - b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu”;
 - c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”.
- 8) pkt 5.5.
- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
 - b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu”;
 - c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;
- 9) Dodaje się pkt 9. o brzmieniu: „WYKAZ LITERATURY PODSTAWOWEJ I UZUPEŁNIAJĄCEJ OBOWIAZUJĄCEJ DO ZALICZENIA KURSU KWALIFIKACYJNEGO W DZIEDZINIE PIELĘGNIARSTWA RATUNKOWEGO”:

Literatura podstawowa:

1. Kózka M., Maślanka M. Rumian B. (red.): Pielęgniarstwo ratunkowe. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2022
2. Zawadzki A.: Medycyna ratunkowa i katastrof. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014
3. Gaszyński W.: Intensywna terapia i medycyna ratunkowa. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021
4. Campbell J.E, Alson R.L.: ITLS International trauma life support, Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna Praktyczna 2022
5. Polska Rada Resuscytacji: Wytyczne resuscytacji (oparte na wytycznych ERC 2021) Kraków 2021
6. Aktualne standardy w kardiologii – <http://www.ptkardio.pl>
7. Goniewicz M.: Medycyna katastrof. Problemy organizacyjno-diagnostyczne. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomii i Prawa, Kielce 2012
8. Planz Scott H., Wipfler E. John, red. wyd. pol. J. Jakubaszko: Medycyna ratunkowa (NMS). Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2020
9. Kruszyński Z.: Anestezjologia położnicza i położnicze stany nagłe. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016
10. Gruba M., Gucwa J.: Postępowanie w stanach nagłych u dzieci. Medycyna Praktyczna, Kraków 2020

Literatura uzupełniająca:

1. Stack Ch., Dobbs P.: Podstawy intensywnej terapii dzieci. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014
2. Dobrogowski J., Ładny J.R., Wordliczek J., Woron J.: Leczenie bólu w ratownictwie medycznym. Medical Education, Warszawa 2019
3. Gugala P., Jałoszyński K., Tarnawski P.: Medyczne skutki terroryzmu. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017
4. Sosada K.: Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020

Akty prawne (odzwierciedlające aktualny stan prawny):

1. Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym z dnia 8 września 2006 r.
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną bez zlecenia lekarskiego
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie stosowania przymusu bezpośredniego wobec osoby z zaburzeniami psychicznymi
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 czerwca 2010 r. w sprawie centrum urazowego
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 stycznia 2016 r. w sprawie centrum urazowego dla dzieci
7. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie wykazu substancji czynnych zawartych w lekach, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych ordynowanych przez pielęgniarki i położne oraz wykazu badań diagnostycznych, na które mają prawo wystawiać skierowania pielęgniarki i położne

9. W programie kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa kardiologicznego dla pielęgniarek zatwierdzonym przez Ministra Zdrowia wprowadza się następujące zmiany:

- 1) pkt 1. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE
 - a) drugi akapit Efekty kształcenia (...) otrzymuje brzmienie: „Efekty uczenia się”;
 - b) akapit Sposób sprawdzania efektów kształcenia otrzymuje brzmienie: „Sposób sprawdzania efektów uczenia się”;
- 2) pkt 2. OGÓLNE EFEKTY KSZTAŁCENIA otrzymuje brzmienie: „OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ”;
- 3) pkt 3. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA otrzymuje brzmienie: „SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ”
- 4) pkt. 3 SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ
 - a) „W47. charakteryzuje kody oznakowania w medycynie ratunkowej oraz medycynie katastrof” **otrzymuje brzmienie:** „zna zasady segregacji medycznej poszkodowanych w zdarzeniach mnogich, masowych i katastrofach”;
 - b) „W59. analizuje objawy i parametry życiowe pozwalające na prawidłowe przeprowadzenie segregacji medycznej” **otrzymuje brzmienie:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”;
 - c) po U45. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „przeprowadzić segregację medyczną w SOR i przydzielić jedną z pięciu kategorii zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)” która otrzymuje numerację U46, wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
 - d) „U59. podejmować działania ratunkowe w przypadku rozpoznania zatrucia oraz zagrożeń fizycznych” **otrzymuje brzmienie:** „podejmować działania ratunkowe w przypadku rozpoznania zatrucia oraz stanów nagłych związanych z czynnikami środowiskowymi”;
- 5) pkt 5.1.
 - a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
 - b) wiersz Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu”;
 - c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;
- 6) pkt 5.2.
 - a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
 - b) wiersz Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu”;
 - c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;

7) pkt 5.3.

- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
- b) wiersz Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu”;
- c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;

8) pkt 5.4.

- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
- b) wiersz Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu”;
- c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;

9) pkt 5.5

- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
- b) wiersz Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu”;
- c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;

10) pkt 5.6.

- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
- b) wiersz Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu”;
- c) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;

11) pkt 5.7.

- a) wiersz Efekty kształcenia dla modułu otrzymuje brzmienie „Efekty uczenia się dla modułu”;
- b) w wierszu Efekty uczenia się dla modułu:
 - „W47. charakteryzuje kody oznakowania w medycynie ratunkowej oraz medycynie katastrof” **otrzymuje brzmienie:** „zna zasady segregacji medycznej poszkodowanych w zdarzeniach mnogich, masowych i katastrofach”;
 - „W59. analizuje objawy i parametry życiowe pozwalające na prawidłowe przeprowadzenie segregacji medycznej” **otrzymuje brzmienie:** „zna tryby obsługi pacjentów SOR (TOPSOR) i nadaje priorytet pilności udzielania świadczeń zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index (ESI)”;
 - po U45. **zostaje dodana nowa umiejętność:** „przeprowadzić segregację medyczną w SOR i przydzielić jedną z pięciu kategorii zgodnie z algorytmem Emergency Severity Index

- (ESI)" która otrzymuje numerację U46, wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji;
- „U59. podejmować działania ratunkowe w przypadku rozpoznania zatrucia oraz zagrożeń fizycznych” **otrzymuje brzmienie:** „podejmować działania ratunkowe w przypadku rozpoznania zatrucia oraz stanów nagłych związanych z czynnikami środowiskowymi”;
- c) w wierszu Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia: „Wykłady - 25 godz., Ćwiczenia – 5 godz.” otrzymuje brzmienie: „Wykłady - 24 godz., Ćwiczenia – 6 godz.”;
- d) w wierszu Nakład pracy uczestnika kursu:
 Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): „wykład – 25 godz., ćwiczenia – 5 godz. otrzymuje brzmienie: „wykład - 24 godz., ćwiczenia – 6 godz.”;
- e) wiersz Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu otrzymuje brzmienie: „Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu”;
- f) w wierszu Treści modułu kształcenia:
- w jednostce modułowej 2. Rozpoznanie i postępowanie w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (wykład 5 godz., ćwiczenia na fantomach 5 godz.) **zostaje zmieniona liczba godzin przeznaczonych na wykład** „(wykład 5 godz., ćwiczenia na fantomach 5 godz.) otrzymuje brzmienie: „(wykład 4 godz.)”
 - w jednostce modułowej 2. po punkcie 1) Ocena stanu zdrowia poszkodowanego na miejscu zdarzenia **zostaje dodana jednostka modułowa** o brzmieniu: „Ocena stanu zdrowia pacjenta w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego i nadanie priorytetu pilności przyjęcia zgodnie z algorytmem ESI (wykład 1 godz., ćwiczenia 1 godz.)”, która otrzymuje numerację 2) wprowadzając tym samym zmianę w pozostałej numeracji w tej jednostce modułowej;
 - w jednostce modułowej 3. Stany nagłego zagrożenia zdrowotnego u osób dorosłych i u dzieci – medyczne czynności ratunkowe wykonywane w warunkach przedszpitalnych (wykład 12 godz.) **zostaje zmieniona liczba godzin przeznaczonych na wykład:** „(wykład 12 godz.)” otrzymuje brzmienie: „(wykład 11 godz.)”;
- g) usuwa się wiersz: „Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu”;

12) Dodaje się pkt 8. o brzmieniu: „WYKAZ LITERATURY PODSTAWOWEJ I UZUPEŁNIAJĄCEJ OBOWIĄZUJĄCEJ DO ZALICZENIA KURSU KWALIFIKACYJNEGO W DZIEDZINIE PIEŁĘGNIARSTWA KARDIOLOGICZNEGO”:

Literatura podstawowa:

1. Kaszuba D., Nowicka A. (red.): Pielęgniarstwo kardiologiczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2022
2. Kokot F.: Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015

3. Ponikowski P., Hoffman P., Witkowski A., Lipiec P.: Kardiologia. Podręcznik Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, Wydawnictwo VM Media 2019
4. Kózka M., Rumian B., Maślanka M.: Pielęgniarstwo ratunkowe. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2022
5. Nowak Z.: Podstawy kompleksowej rehabilitacji kardiologicznej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020
6. Kubicka K., Kawalec W.: Kardiologia dziecięca. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020
7. Szczeklik A., Gajewski P.: Interna Szczeklika. Medycyna Praktyczna, Kraków 2020
8. Zawadzki A.: Medycyna ratunkowa i katastrof. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014
9. Polska Rada Resuscytacji: Wytyczne resuscytacji 2021 (oparte na wytycznych ERC 2021), Kraków 2021
10. Aktualne standardy w kardiologii – <https://ptkardio.pl>

Literatura uzupełniająca:

1. Gulla B.: Transplantacja serca – problemy adaptacji psychologicznej. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010
2. Goniewicz M.: Medycyna katastrof. Problemy organizacyjno-diagnostyczne. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomii i Prawa, Kielce 2012
3. Głównyńska R.: Diagnostyka kardiologiczna w praktyce. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020
4. Kosior D.A. (red.), Gaciong Z. (red.): Aktualne zalecenia postępowania w chorobach układu sercowonaczyniowego 2012. Via Medica, Gdańsk 2013
5. Malec E., Januszewska K., Radziwiłłowa D., Pawłowska M.: Dziecko z wadą serca. Poradnik dla rodziców. Fundacja im. Diny Radziwiłłowej, Warszawa 2014
6. Mroczkowska R., Serzysko B., Szkutnik M.: Standardy opieki pielęgniarskiej w kardiologii inwazyjnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2022

Akty prawne (odzwierciedlające aktualny stan prawny):

1. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną bez zlecenia lekarskiego
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2017 r. w sprawie leczenia krwią i jej składnikami w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie wykazu substancji czynnych zawartych w lekach, środkach spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych ordynowanych przez pielęgniarki i położne oraz wykazu badań diagnostycznych, na które mają prawo wystawiać skierowania pielęgniarki i położne

Niniejsze zmiany zawarte w programach szkoleń specjalizacyjnych wchodzą w życie 14 dni od zatwierdzenia przez Ministra Zdrowia.